Отримане рівняння демонструє, що збільшення інфляції та ВВП призводить до зростання безробіття серед населення країн-членів ЄС.

З огляду на побудовані моделі, можна зробити висновок, що в Україні найбільший вплив на кількість безробітного населення на ринку праці мають розмір ВВП, чисельність зайнятого населення та рівень інфляції, в ЄС фактори впливу на безробіття обмежуються розміром ВВП та рівнем інфляції. Також великою розбіжність цих двох моделей є те, що в нашій державі збільшення ВВП призводить до зниження показників безробіття, а в країнах-членах Євросоюзу склалась протилежна ситуація.

Цей фактор ще раз підтверджує те, що підходи до регулювання ринку праці в Україні та країнах ЄС мають відрізнятись в силу національних особливостей економічного розвитку. Тому є дуже важливим враховувати ці особливості для того, щоб позитивні наслідки регулюючого впливу були якомога більшими.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. http://www.ukrstat.gov.ua
2. http://www.dcz.ua
3. http://www.eurostat.ec.europa.eu

РЕЗЮМЕ
В статті проведено побудова та порівняння економіко-математичних моделей стану ринку праці в країнах ЄС та Україні.
Ключові слова: економіко-математична модель, ринок праці, ЄС
РЕЗЮМЕ
В статье проведено построение и сравнение экономико-математических моделей состояния рынка труда в странах ЕС и Украины.
Ключевые слова: экономико-математическая модель, рынок труда, ЕС
SUMMARY
In article construction and comparison of economic-mathematical models of a condition of a labour market in the EU countries and Ukraine is spent.
Key words: economic-mathematical model, the labor market, the EU

РОЗВИТОК ФОНДОВОГО РИНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Кортунов Г.Г., здобувач кафедри «Міжнародна економіка», Донецький національний університет

Актуальність теми. Фондовий ринок є невід'ємним та важливим елементом фінансової системи ринкової економіки. Відтак, становлення ефективного та дієвого фондового ринку є важливим етапом завершення трансформації національної економіки. Ліквідний, та прозорий фондовий ринок має забезпечити реалізацію національних інтересів України, сприяти підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної економіки шляхом:

- акумуляції та перерозподілу інвестиційних ресурсів між різними галузями економіки та підприємствами;
- утворення інформаційних індикаторів для інвесторів, індикації загального стану економіки для всіх суб'єктів господарювання;
- залучення коштів для покриття дефіциту державного та місцевих бюджетів, фінансування державних та місцевих програм розвитку;
- створення ефективної системи захисту прав та інтересів інвесторів;
- сприяння розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення та інститутів спільного інвестування.

При цьому будь-які масштабні економічні перетворення залишаться незавершеними без створення конкурентоспроможного фінансового сектора, здатного мобілізувати та надавати реформованій економіці інвестиційні ресурси. У зв`язку з цим, розвиток РЦП в Україні, як невід`ємного елемента національної економіки, набуває вирішального значення.

Діяльність фондового ринку України на основі централізованої моделі та інформаційно-технічного забезпечення, що відповідає світовим стандартам, дасть змогу прискорити процес органічної адаптації українського ринку цінних паперів до міжнародних вимог, створити умови діяльності, наближені до західних, що, безсумнівно, стане привабливим фактором для іноземних і вітчизняних інвесторів.

Метою дослідження є визначення ролі та місця національного фондового ринку у світі з метою підвищення інвестиційної активності вітчизняних та зарубіжних інвесторів на ньому.

Ознакою якості інвестиційного клімату, а також важливим індикатором міжнародної привабливості держави є надходження прямих іноземних інвестицій. Хоча протягом останніх років відбувається зростання абсолютних обсягів коштів іноземних інвесторів, з 2005 року спостерігається тенденція одночасного зменшення їх відносної частки (рис. 1).

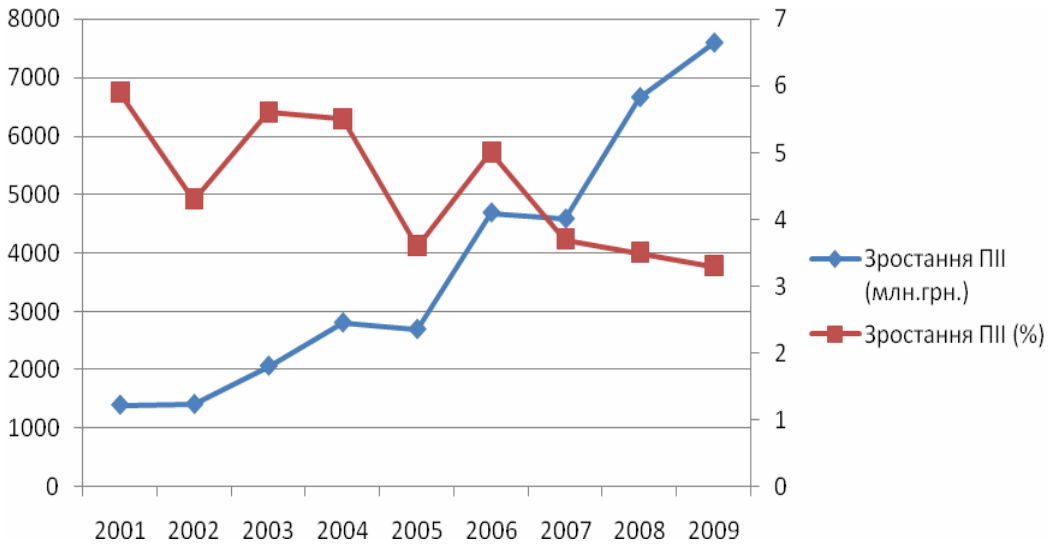

Рис. 1. Динаміка надходження ПІІ до економіки України у 2001-2009 роках [1]

© Кортунов Г.Г., 2010

Це сигналізує про встановлення чітких інвестиційних уподобань нерезидентів щодо фінансування некапіталоємних проектів у швидкоокупних галузях, зокрема, металургія та оброблення металу, оптова торгівля і посередництво у торгівлі, фінансова діяльність, харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів. Тобто спостерігається збереження інвестиційної неприваблівості для інвестора сфери виробництва в Україні товарів з вищим вмістом доданої вартості, інноваційних та перспективних довгострокових проектів.

Отже, основною проблемою є невідповідність ПІІ в Україну потребам модернізації економіки, розвитку експорту наукоємної продукції з високим вмістом доданої вартості, що призводить до таких загроз економічній безпеці держави як закріплення сировинної спеціалізації української економіки на світовому ринку, занепаду галузей, які забезпечують виробництво кінцевої продукції. Таким чином, стратегічною метою має стати досягнення якісних змін в залученні ПІІ в Україну [2].

Головними фінансовими інструментами для залучення довгострокових інвестицій у найближчій перспективі будуть цінні папери – акції та облігації. Фінансування інвестицій в реальний сектор економіки за допомогою ринку цінних паперів, залучення на такі цілі через фондовий ринок не спекулятивних вітчизняних та іноземних капіталів мають стати найважливішим джерелом нового економічного зростання.

На сучасному етапі розвитку економіки України перед фондовим ринком необхідно поставити нові завдання, орієнтовані на вирішення проблеми забезпечення економіки інвестиційними ресурсами. На попередніх етапах становлення фондового ринку України організований фондовий ринок виконував вузькі та специфічні функції – був одним з технічних засобів під час проведення приватизації державних підприємств. Завдяки цьому в Україні виник первинний ринок, проте з специфічними характеристиками – він використовувався лише у приватизаційних процесах, водночас первинне розміщення акцій практично не відбувалося. Такий первинний фондовий ринок не забезпечував підприємства реальними інвестиційними ресурсами. Значна частина емісій акцій підприємствами не пов’язана з залученням інвестицій.

За сучасних умов функція перерозподілу прав власності поступово вичерпує своє первинне значення – приватизація вже забезпечила виникнення критичної маси приватних власників, що забезпечує незворотність ринкових реформ. Проте, за подальшої лібералізації економічної політики та глибшої світової інтеграції потреба у розвинутому фондовому ринку ставатиме все відчутнішою [3].

Основним завданням фондового ринку на даному етапі трансформації економіки України має бути мобілізація тимчасово вільних коштів населення та господарюючих суб’єктів, перерозподіл цих коштів у ті сектори економіки, що потребують додаткового фінансування для подальшого розвитку. Необхідно переорієнтувати фондовий ринок з функції перерозподілу прав власності під час приватизаційних процесів на акумулювання та перерозподіл інвестиційних ресурсів.

На відміну від акумулювання та перерозподілу грошових коштів через банківську систему, фондовий ринок орієнтується на перерозподіл довготермінових грошових ресурсів, які спроможні забезпечити процес розширеного відтворення. Крім того, ресурси, залучені за допомогою фондового ринку, є дешевшими, ніж банківські. Фондовий ринок має бути альтернативним джерелом інвестиційних ресурсів і конкурувати з банківською сферою, забезпечуючи економіку відносно дешевими та довгостроковими фінансовими ресурсами.

З метою якісної перебудови фондового ринку України на сучасному етапі, важливою задачею має бути створення реального корпоративного сектора як закономірного етапу ринкових відносин, які відповідають сучасним вимогам і світовим тенденціям. Слід підкреслити, що корпорації мають комплекс властивостей, що забезпечують конкурентні переваги цієї організаційно-правової форми функціонування бізнесу, включаючи обмежену відповідальність акціонерів по зобов'язаннях підприємства, що дозволяє залучати в бізнес ресурси широких шарів населення і дозволяє відділити власність на засоби виробництва від управління справами, а також надає можливість вільного трансферту акцій через фондовий біржу та позабіржові сегменти фондового ринку.

Особливо актуальними, перспективи зростання рівня ринкової капіталізації корпорацій є під час фінансової кризи, яка продовжує негативно впливати на фондові ринки. Рівень капіталізації є показником оцінки інвестиційної привабливості АТ, а тому його зростання є метою корпоративного управління. Поки що за рівнем ринкової капіталізації корпорацій, Україна серед решти країн посідає лише 43 місце, що свідчить про недостатність розвитку фондового ринку.

Останнім часом Україною було здійснено заходи, спрямовані на подолання структурних бар’єрів розвитку фондового ринку, покращення корпоративного управління (вдосконалено процедуру проходження лістингу, прийнято Закон України «Про акціонерні товариства»). У результаті, за темпами приросту ринкової капіталізації корпорацій, Україна посідає гідне місце серед решти європейських країн (табл. 1). Водночас, зробленого недостатньо для докорінної зміни тенденцій розвитку фондового ринку, який на сьогодні все ще не є привабливим для спекулятивних інвесторів.

Таблиця 1

Місце України у рейтингу найбільшого зростання рівня ринкової капіталізації акцій європейських компаній [4]

Місце у світовому рейтингу	Країна	% зростання у доларовому еквіваленті за 2002-2008 рр.
2	*Україна*	*3483*
3	Сербія	3161
5	Болгарія	2873
9	Хорватія	1559
11	Македонія	1392
14	Грузія	1223
15	Росія	1110
19	Вірменія	960
21	Чорногорія	942
23	Румунія	885
26	Туреччина	744
29	Польща	621
30	Австрія	617
32	Литва	593

Стримує розвиток фондового ринку в Україні і превалювання інсайдерської моделі корпоративного управління над аутсайдерською, наслідком чого є відсутність мотивації у АТ враховувати у своїй діяльності інтереси широкого кола як власників дрібних пакетів акцій, так і решти стейкхолдерів. Діяльність АТ є недостатньо прозорою, що також зменшує їх інвестиційну привабливість. Порівняння рівня капіталізації корпорацій у країнах з переважанням аутсайдерської та інсайдерської моделей корпоративного управління, свідчить про більший її рівень у орієнтованій на зовнішніх інвесторів аутсайдерській моделі (табл. 2).

Таблиця 2

Порівняння ринкової капіталізації корпорацій у країнах з аутсайдерською та інсайдерською моделями корпоративного управління у світі [4]

Країни з превалюванням аутсайдерської моделі корпоративного управління			Країни з превалюванням інсайдерської моделі корпоративного управління		
Місце у рейтингу	Країна	Капіталізація, млрд. доларів	Місце у рейтингу	Країна	Капіталізація, млрд. доларів
1	США	19947	3	Японія	4453
4	Велика Британія	3859	7	Німеччина	2106
6	Канада	2187	13	Швейцарія	1275
10	Росія	1503	16	Італія	1073
36	Польща	207	43	Україна	112

Порівняно з іншими країнами Східної Європи, Україна відстає за темпами росту торгів на фондових біржах та кількістю компаній, що пройшли лістинг. Однією з причин цього є також інсайдерська модель корпоративного контролю характерна для великих промислових підприємств України, які більше орієнтовані на банківське а не емісійне фінансування.

У такій моделі корпоративного контролю власники АТ не зацікавлені у нарощуванні обсягу цінних паперів у вільному обігу на ринку (що зменшує можливості здійснення контролю за діяльністю корпорації, може призвести до ворожого поглинання), а тому заниженим є й рівень ринкової капіталізації таких АТ. Для подальшого збереження досягнутих темпів розвитку фондового ринку Україна повинна й надалі продовжувати поступову адаптацію української моделі корпоративного управління до найкращих світових зразків аутсайдерської моделі.

Таблиця 3

Місце України серед європейських країн у рейтингу найбільшого зростання кількості компаній, що пройшли лістинг на фондових біржах [4]

Місце у світовому рейтингу	Країна	% зростання за 2002-2008 рр.
2	Сербія	1688,9
4	Хорватія	434,8
6	Словенія	148,6
11	Казахстан	83,7
12	Росія	67,3
15	Чорногорія	60,0
17	Польща	51,9
18	*Україна*	*50,0*
29	Естонія	28,6
31	Мальта	25,0
39	Іспанія	17,1
42	Норвегія	16,2
44	Бельгія	14,0
47	Австрія	12,1

Крім того, одним з наслідків кризи у банківському секторі економіки України цілком може стати збільшення приватного фінансування діяльності корпорацій, адже перспективи відновлення банківського сектору є досить примарними. Водночас, певну частину вилучених з 01.10.08 р. з банків України населенням 63 млрд. грн. значно легше залучити у статутні фонди корпорацій, ніж повернути назад у банки. Сприятиме цьому й відновлення росту індексів на світових та вітчизняних фондових майданчика [5].

Для формування умов ефективного функціонування корпорацій на ринку цінних паперів необхідним, також, є забезпечення:

- посилення мотивації до використання можливостей, наданих фондовим ринком за рахунок зміни порядку оподатковування дивідендів і стимулювання виходу фінансових ресурсів за межі підприємства шляхом забезпечення нейтральності податків у частині процентних доходів і витрат юридичних і фізичних осіб;
- поліпшення якості публічної звітності шляхом інтеграції фінансового і податкового обліку, а також використання багатоаспектного іманентного підходу до підготовки фінансової інформації про діяльність корпорації;
- обґрунтування раціональних напрямів дивідендної політики, що дозволяє приймати рішення про пропорції розподілу прибутку, які забезпечують стійкий розвиток корпорації і залучення додаткових інвестиційних ресурсів.

Важливою складовою при цьому є забезпечення інституційного середовища в формі норм цивільного і господарського законодавства, що забезпечують належний захист прав акціонерів та високого ступеня відповідальності фінансових посередників і керівництва корпорацій перед інвесторами.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що Україна у разі продовження формування нового інституційного середовища функціонування корпорацій та реформування системи корпоративного управління створить передумови вирішення проблем розвитку і функціонування українського фондового ринку на державному та регіональному рівні, його подальшої інтеграції у світовий фінансовий ринок, а також поліпшення інвестиційного клімату і підвищення інвестиційної активності вітчизняних та зарубіжних інвесторів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Державний комітет статистики України - http://www.ukrstat.gov.ua
2. Харламова Г.О. Проблеми інвестиційної привабливості економіки України з боку ЄС // Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. праць, Випуск 66 (Частина 1). – К.: КНУ імені Тараса Шевченка ІМВ, 2007. – С. 199-202
3. Макогон Ю.В. Кризис мировых рынков и внешние экономические связи Украины / Ю.В. Макогон // Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу, наукових співробітників і аспірантів Донецького національного університету за підсумками науково-дослідної роботи за 2007-2008 рр. - Донецьк, 2009. - Т.2. - С. 259-260.
4. Pocket World in Figures [2009 Edition] / The Economist in Association with Profile Books Ltd, London, 2008-2009
5. Соціально-економічне становище України за 2009 рік [Електронний ресурс]: http://www.ukrstat.gov.ua/

РЕЗЮМЕ

Метою дослідження є визначення ролі та місця національного фондового ринку у світі з метою підвищення інвестиційної активності вітчизняних та зарубіжних інвесторів на ньому.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Ключові слова: національний фондовий ринок, інвестиції, інвестування, трансформація економіки, фінансові інструменти

РЕЗЮМЕ

Целью исследования являются определения роли и места национального фондового рынка в мире с целью повышения инвестиционной активности отечественных и зарубежных инвесторов на нем.

Ключевые слова: национальный фондовый рынок, инвестиции, инвестирование, трансформация экономики, финансовые инструменты

SUMMARY

Research objective is to determinate of role and place of national fund market in the world with the purpose of increase of investment activity of home and foreign investors.

Keywords: a national fund market, investments, economy transformation, financial instruments

МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Криворучко Н.В., старший викладач кафедри менеджменту та правового забезпечення господарської діяльності Бердянського державного педагогічного університету

Постановка проблеми. На сучасному етапі свого розвитку, для України рушійним чинником і способом розвитку продуктивних сил суспільства є цілеспрямована та стабільна інвестиційно-інноваційна діяльність.

Високий ступінь ефективності такої діяльності полягає у її позитивному впливі на модернізацію виробництва та економіки країни в цілому, підвищенні конкурентоспроможності, інтенсифікації технічного та технологічного оновлення виробництва.

Наразі процеси залучення іноземних інвестицій повинні автоматично мати на увазі інноваційний фактор, який буде виступати, власно кажучи, метою їх залучення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні десятиріччя у вітчизняній і зарубіжній науці сформувалися принципово нові підходи до досліджень механізму технологічного оновлення економіки на інноваційних засадах. Вченими та фахівцями з теорії державного управління, економіки й інноваційного менеджменту створено моделі. Які спонукають до розробки механізму технологічного оновлення економіки за рахунок залучення іноземних інвестицій в основний капітал. Організаційні моделі, форми і методу технологічного оновлення, розвитку економіки і менеджменту інноваційної діяльності досліджували такі відомі вчені як Ю.М. Бажал, Д. Белл, С.Ф. Биконя, О.В. Василенко, Н.П. Гончарова, В.Ф. Гриньов, В.В. Дорофієнко, М.А. Йохна, Г.Б. Кочетов, Г.Менш, В.В. Стадник, Д.Норт, Б. Санто, Р. Солоу, Б. Твісс та інші.

Крім того доцільно зауважити, що Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 рр.) «Шляхом європейської інтеграції» та Указ Президента України «Про стратегію економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції на 2004-2015 роки» визначають основні напрями та пріоритети економічного та соціального зростання, утвердження інноваційної моделі розвитку, соціальна орієнтація економічної політики створення умов для набуття Україною членства в ЄС [1].

Мета наукової статті. Розглянути та запропонувати складові елементи механізму залучення іноземних інвестицій у інноваційний розвиток підприємств України.

Результати дослідження. Розвиток економіки інноваційного спрямування в Україні має бути безпосередньо пов'язаний із формуванням ефективного механізму технологічного оновлення. Для створення такого механізму необхідно усвідомити певні реалії, що склалися у сфері інноваційного розвитку та залученні іноземних інвестицій.

Загальновідомим є той факт, що основним технологічним джерелом сьогоднішніх тенденцій випуску продукції будь-якої галузі є інвестиції в основний або обіговий капітал. А більш ніж половина інвестицій, що вкладаються в основний капітал, призначена на обладнання, інструмент та інвентар (див. табл. 1) [2].

Оскільки Україна прагне розширити свою економічну співпрацю зі світовим співтовариством, прикрим є факт незначної участі коштів іноземних інвесторів в процесах капітального інвестування (див. табл.2) [2]. Протягом багатьох років спостерігається незначний рівень участі іноземних інвесторів в цьому процесі (на рівні 3%).

Отже, ***перший елемент***, який повинен враховувати механізм залучення іноземних інвестицій, є ***необхідність залучення іноземних інвестицій саме в оновлення основного капіталу*** (саме вони займають найбільшу питому вагу в обсягах капітальних інвестицій).

Таблиця 1

Капітальні інвестиції, млн. грн.

	Роки						
	2004	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**за січень-березень 2010 року**
Всього	89314	111174	148972	222679	222679	192878	26063,9
у тому числі за напрямками:							
Інвестиції в основний капітал	***75714***	***93096***	***125254***	***188486***	***188486***	***151777***	***21294,9***
у тому числі:							
капітальне будівництво	41885	50552	71518	109694	109694	80091	11541,5
придбання машин та обладнання	33829	42544	53736	78792	78792	65340	8963,9
земля	….	….	….	….	….	1547	183,5
існуючі будівлі та споруди	….	….	….	….	….	6652	494,8
нові будівлі, споруди, об'єкти незавершеного будівництва	….	….	….	….	….	3115	337,9
довгострокові біологічні активи тваринництва	447	577	645	705	714	879	150,9
Витрати на інші необоротні матеріальні активи	1786	2928	2523	3454	4421	4049	711,0
Витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта (капітальний ремонт)	9221	11533	15966	23645	27491	18966	1828,3
Інвестиції в нематеріальні активи	2146	3040	4584	6389	6367	5893	1062,6

© Криворучко Н.В., 2010